

Nim Tohumuna Bağlı Gelişmiş Olabilecek Bir Üveitik Katarakt Olgusu

A Uveitic Cataract Case, Which May be Secondary to Neem Seed Contact

Sevda ERTEKİN,^a
Tamer METİN,^b
Ayşe Ayça SARI^b

^aGöz Hastalıkları Kliniği,
Osmaniye Devlet Hastanesi,
Osmaniye

^bGöz Hastalıkları AD,
Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Mersin

Geliş Tarihi/Received: 03.05.2014
Kabul Tarihi/Accepted: 02.10.2014

Yazışma Adresi/Correspondence:
Sevda ERTEKİN
Osmaniye Devlet Hastanesi,
Göz Hastalıkları Kliniği, Osmaniye,
TÜRKİYE/TURKEY
sevdaertekin@gmail.com

ÖZET Ülkemizde Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova yöresinde yetişen ve halk arasında zanzalak adıyla da bilinen nim ağacının anavatanı Hindistan'dır. İki bin yılı aşkın süredir bu ağacın dalları diş temizlemede, yaprakları da çeşitli cilt hastalıklarında kullanılmakta iken, tohumlarından elde edilen yağ ise böcek zehiri olarak kullanılmaktadır. Bu ağaçtan elde edilen ürünlerle temas sonrası görme kaybına yol açan olgular bildirilmiştir, ancak direkt temas sonrası üveitik reaksiyona rastlanmamıştır. Bu çalışmada, nim ağacının tohumu ile temas sonrası ön üveitik reaksiyon gelişen ve takiplerinde katarakt oluşumu nedeni ile ameliyat edilen çocuk hastanın klinik bulguları incelenmiştir. Çeşitli bitkilerle temasa bağlı toksik reaksiyonlar çok nadir görülse de, üveit tanısı alan hastalarda etiyojoloji araştırılırken bu durum akılda bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Azadirachta indica (nim ağacı); üveit, anterior

ABSTRACT Neem tree, which grows in the Cukurova region of Mediterranean in our country, is native to India. Over two thousand years, the tree branches has been used for cleaning tooth, leaves of this tree has been used in various skin diseases, while the oil obtained from the seeds has been used as a pesticide. Vision loss due to contact with neem tree products have been reported, but uveitic reaction secondary to neem seed contact has not been reported yet. A child patient who developed anterior uveitic reaction and cataract after a history of contact with neem tree seed is discussed. Toxic reactions due to plant contacts are rare. Therefore this should be considered for etiological investigation in patients with uveitis.

Key Words: Azadirachta indica (neem tree); uveitis, anterior

Türkiye Klinikleri J Ophthalmol 2015;24(1):58-60

Azadirachta indica (nim ağacı), ülkemizde daha çok ılıman iklime sahip Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova yöresinde yetişen bir ağaç türüdür (Resim 1). Anavatanı Hindistan olan nim ağacı; Endonezya, Pakistan, Amerika Birleşik Devletleri, Karayipler, Orta Doğu dâhil olmak üzere ılıman iklimin seyrettiği birçok ülkede yetişmektedir.¹

Hindistan'da 2000 yılı aşkın süredir bu ağacın dalları diş temizlemede, yaprakları çeşitli cilt hastalıklarında, tohumlarından üretilen yağ ise böcek zehiri olarak kullanılmaktadır.¹⁻³

Bu çalışmada, nim ağacı tohumunun göz ile temas ettiği bir olgunun kliniği sunulmuştur.

doi: 10.5336/ophthal.2014-40389

Copyright © 2015 by Türkiye Klinikleri

RESİM 1: Nim ağacına ait tohumlar.

(Renkli hâli için Bkz. <http://www.turkiyeklinikleri.com/journal/oftalmoloji-dergisi/1300-0365/>)

OLGU SUNUMU

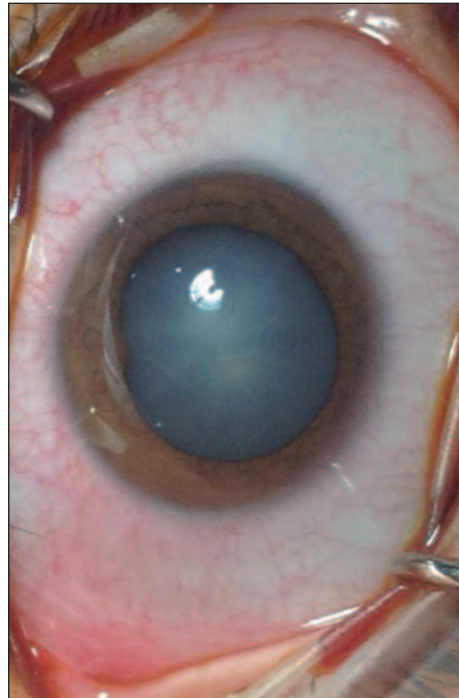
On üç yaşındaki erkek hasta, kliniğimize sağ gözünde görme azlığı şikâyeti ile getirildi. Hastanın ilk olarak sağ gözde kızarıklık ve ağrı yakınmalarıyla ile dış merkeze başvurduğu, öğrenilen hastanın burada ön üveit tanısı ile yatırılarak medikal tedavi gördüğü ve topikal ilaçlarla (prednizolon ve siklopentolat) tedavi edildiği, ancak takiplerde katarakt gelişerek kliniğimize yönlendirildiği öğrenildi. Yapılan muayenesinde; sağ gözde görme keskinliği 0,3 idi, ön segment muayenesinde ön kamarada +2 hücre, alt nazalde bir saat kadranı alanda posterior sineşi ve katarakt mevcuttu (Resim 2). Sol gözün görme keskinliği tam, ön ve arka segment muayenesi doğaldı. Sağda fundusu çok net görülmeyen hastanın oküler B scan ultrasonografisinde retinası yatışık izlendi. Hastanın üveit etiyolojisi için yapılan sistemik taramalarında herhangi bir neden bulunamadı. Ayrıntılı anamnezinde nim ağacının tohumunun gözüne kısa süreli, çarpma olmadan yumuşak bir şekilde temas ettiği ve sonrasında gözünü yıkamadığı öğrenildi. Hastanın gözüne değen tohumun yağının dışına akıp akmamış olduğu ile ilgili bilgi alınamadı. Hastanın sağ gözüne katarakt cerrahisi planlanarak, topikal kortikosteroid ile hastanın üveitik reaksiyon tedavisine devam edildi. Tohum ile temastan yaklaşık yedi hafta sonra ön kamarada hücre kaybolduğunda ve halen topikal prednizolon 2x1 kullan-

makta iken lensektomi yapıldı ve hidrofobik akrilik göz içi lensi “in the bag” olarak implante edildi. Postoperatif takiplerinde pupiller membran gelişen hastaya oral steroid tedavisi başlandı. Hastanın birinci ay sonunda sağda görme keskinliği -0,50x145 tashih ile 0,7 düzeyine çıktı.

TARTIŞMA

Nim ağacı, üzerinde uzun süredir çalışmalar yapılan bir ağaç türüdür.⁴ Ülkemizde çok tanınmayan bu ağaç, anavatanı Hindistan olmak üzere birçok ülkede çeşitli hastalıkların medikal tedavisinde, kozmetikte ve böcek zehiri olarak kullanılmaktadır.^{5,6} Adewoye ve ark. ise bu ağacın her parçasının faydalı bir şekilde kullanılabileceğini belirtmişlerdir.⁷

Literatürde bu ağacın göze direkt temas sonucu bu şekilde toksik etkisinin rapor edildiği bir yayına rastlanmamıştır. Bhaskar ve ark., bu ağaçtan elde edilen yağa maruz kalan bir hastada persepsiyonun negatif olduğu görme kaybı ve optik sinir ödemi bildirmiş ve bu toksik reaksiyonun sistemik steroid ve B₁₂ vitamin tedavisine yanıt verdiğini belirtmişlerdir.⁸

RESİM 2: Nim tohumu ile temastan bir ay sonra gelişen katarakt ve saat 5 hizasında arka sineşi.

(Renkli hâli için Bkz. <http://www.turkiyeklinikleri.com/journal/oftalmoloji-dergisi/1300-0365/>)

Örge ve ark.nın Dieffenbachia bitkisinin göze teması ile ilgili yaptıkları çalışmada, hastanın bitkiyle göz teması sonrası, bitkinin yapraklarında izlenen kalsiyum oksalatın hastanın korneasında biriktiği anlatılmıştır.⁹ Bizim olgumuzda ise temas sonrası üveitik reaksiyon ve takiplerinde gelişen katarakt mevcuttu. Literatürde, bitkilerle temas sonrası üveitik reaksiyon gelişen olgu bildirilmiştir.

Amerikan Zehirli Maddeler Kontrol Merkezinin senelik toksik maddelerle karşılaşma taramasının 2011 raporunda 3 624 063 etkileşim bildirilmiş ve bunun da %2,15'inin bitkilere bağlı etkileşim olduğu saptanmıştır. Bu bitkilerin insanlarda daha çok gastrointestinal sistemde irritasyona

yol açtığı bildirilmiştir. Bu bitkilerin başında da Spathiphyllum, Phytolacca Americana, Euphorbia pulcherrima ve Ilex gelmektedir.¹⁰

Üveitik kataraktlarda acil girişim endikasyonu olmadığı hâllerde postoperatif komplikasyonların azaltılması ve inflamasyonun alevlenmemesi için mevcut atak geçtikten sonra en az üç ay beklenerek göz hâlâ sakın iken cerrahi girişim yapılması önemlidir. Biz de olgumuzun cerrahi zamanını buna göre planladık.

Sonuç olarak, göz kliniğine çeşitli şikâyetlerle başvuran hastalarda ayrıntılı öykü almak gerekmektedir. Açıklanamayan üveitik reaksiyonlarda çeşitli bitki türleriyle temasın olabileceği akılda tutulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Muñoz-Valenzuela S, Ibarra-López AA, Rubio-Silva LM, Valdez-Dávila H, Borboa-Flores J. Neem tree morphology and oil content. In: Janick J, Whipkey A, eds. Issues in Newcrops and New Uses. Alexandria, VA: ASHS Press; 2007. p.126-8.
- Reutemann P, Ehrlich A. Neem oil: an herbal therapy for alopecia causes dermatitis. Dermatit 2008;19(3):E12-5.
- Ikasari M, Indraswati NA. Physical Properties of Foods and Processing Systems. Chichester: Ellis Harwood; 2008;(2):2319.
- Girish K, Shankara Bhat S. Phomopsis azadirachtae-The Die-Back of Neem Pathogen. Electronic Journal of Biology 2008; 4(3): 112-9.
- Charmaine Lloyd AC, Menon T, Uma Maheshwari K. Anticandidal activity of Azadirachta indica. Indian J Pharmacol 2005; 37(6):386-9.
- Vatandoost H, Vaziri VM. Larvicidal activity of a neem tree extract (Neemarin) against mosquito larvae in the Islamic Republic of Iran. East Mediterr Health J 2004;10(4-5):573-81.
- Adewoye TL, Ogunleye OO. Optimization of Neem Seed Oil Extraction Process Using Response Surface Methodology. Journal of Natural Sciences Research 2012;2(6):66-76.
- Bhaskar MV, Pramod SJ, Jeevika MU, Chandan PK, Shetteppa G. MR imaging findings of neem oil poisoning. AJNR Am J Neuroradiol 2010;31(7):E60-1.
- Örge F, Örge Y. [Mysterious Enemy at Home; Dieffenbachia]. Turk J Ophthalmol 2011; 41(10):54-6.
- Bronstein AC, Spyker DA, Cantilena LR Jr, Rumack BH, Dart RC. 2011 Annual Report of the American Association of Poison Control Centers' National Poison Data System (NPDS): 29th Annual Report. Clin Toxicol (Phila) 2012;50(10):911-1164.